

โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรัง ปี ๒๕๖๒

๑. หลักการและเหตุผล

ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ผลผลิตข้าวมีปริมาณเกินความต้องการของตลาด จังหวัดสุรินทร์ มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรผู้ซึ่งมีประสบการณ์จัดระบบการเพาะปลูกพืชอื่นในพื้นที่นาให้ ลดรอบการปลูกข้าวไปปลูกพืชที่มีความเหมาะสม และมีตลาดรองรับผลผลิต จะสามารถช่วยลดปริมาณข้าวใหม่ ที่จะออกสู่ตลาด ลดความเสี่ยงเรื่องราคาผลผลิตข้าวตกต่ำ ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกพืชอื่น และได้เรียนรู้การปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวไปปลูกพืชชนิดใหม่ที่มีรายได้ดีในอนาคต

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ ลดรอบการทำนาในฤดูนาปรัง ด้วยการพักการทำนาสลับปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชทางเลือกอื่น

๒.๒ สร้างรายได้จากการปลูกพืชอื่นทดแทนการปลูกข้าว ให้เกษตรกรที่เข้าร่วมมาตรการลดรอบ การทำนากับภาครัฐ

๒.๓ สร้างโอกาสให้กับเกษตรกรได้เรียนรู้การเพาะปลูกพืชอื่นในพื้นที่นา เพื่อเป็นเกษตรกรรม ทางเลือกให้เกษตรกรในระยะยาว

๓. กลุ่มเป้าหมาย

๓.๑ เกษตรกรเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรัง จำนวน ๕๕๐ ไร่

๓.๒ ลดพื้นที่เพาะปลูกข้าวในฤดูนาปรัง จำนวน ๕๕๐ ไร่ โดยจัดทำกิจกรรมทางเลือกพืชที่เหมาะสม เข้าไปทดแทน ในพื้นที่ดังกล่าว เช่น ข้าวโพดหวาน ข้าวโพดฝักอ่อน ถั่วเหลือง ถั่วเหลืองฝักสด ถั่วเขียว ถั่วลิสง และพืชผัก สนับสนุนค่าใช้จ่ายให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวไปปลูกพืชที่หลากหลาย ไร่ละ ๑,๐๐๐ บาท ครั้วเรือนละไม่เกิน ๑๕ ไร่

๔. วิธีการดำเนินงาน

๔.๑ เตรียมการก่อนรับสมัคร และการรับสมัคร

๔.๑.๑ ประชุมสัมมนาเจ้าหน้าที่ เพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ รวมทั้งกิจกรรมทางเลือกพืช หลักสูตรอบรมให้ความรู้เกษตรกร ระดมความคิดเห็นแนวทางการดำเนินงาน วางแผนการบริหารจัดการน้ำ ภายในพื้นที่

๔.๑.๒ กำหนดพื้นที่เป้าหมาย รายจังหวัด

๔.๑.๓ จังหวัดพิจารณาทางเลือกพืชที่เหมาะสมภายในจังหวัด ภายใต้เงื่อนไขหลักการทาง วิชาการผลิตและการตลาด แนะนำเกษตรกรประกอบการตัดสินใจทำการผลิต ยกเว้น หญ้าเลี้ยงสัตว์ อ้อย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พืชปุ๋ยสด ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ผลไม้ยืนต้น และพืชที่มีอายุเก็บเกี่ยวมากกว่า ๑๒๐ วัน

๔.๑.๔ แต่งตั้งคณะกรรมการ และคณะทำงาน รวม ๓ คณะ

๑) คณะกรรมการบริหารโครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรัง ระดับจังหวัด

๒) คณะกรรมการบริหารโครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรัง ระดับอำเภอ

๓) คณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ระดับตำบล

๔.๑.๕ จัดทำเวทีชุมชน เพื่อชี้แจงโครงการและรับสมัครเกษตรกร โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ ร่วมกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร/เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเข้าร่วมจัดเวที สรุปผลเกษตรกร ที่ผ่านการรับสมัคร และรวบรวมกิจกรรมพืชที่เกษตรกรสมัครใจ นำไปกำหนดแผนการถ่ายทอดความรู้

๔.๑.๖ รวบรวมข้อมูลกิจกรรมทางเลือกพืชที่เกษตรกรสมัคร ให้กระทรวงพาณิชย์ร่วมกับภาคเอกชน พิจารณาดำเนินการรับผลผลิตของเกษตรกร

๔.๑.๗ สนับสนุนให้เกษตรกรรวมตัวกันเป็นกลุ่มผลิต เพื่อให้การบริหารจัดการด้านการจัดการเรียนรู้ การจัดการผลผลิต และการตลาดได้อย่างเหมาะสม

๔.๑.๘ ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อพิจารณาสินค้าเกษตรทางเลือก และวางแผนการผลิตและการตลาดแบบมีพันธะสัญญา

๔.๒ การจัดการเรียนรู้ จัดทำข้อมูลวิชาการตามกิจกรรมทางเลือกพืช เพื่อให้ความรู้ด้านการผลิตพืชทดแทนแก่เกษตรกร ได้แก่ อบรมให้ความรู้ด้านการผลิตพืชทางเลือกและการตลาด เทคโนโลยีการเพิ่มมูลค่าผลผลิต และอื่นๆ

๔.๓ การตรวจสอบพื้นที่เข้าร่วมโครงการ

ให้คณะทำงานตรวจสอบพื้นที่โครงการฯ ระดับตำบล มีหน้าที่ตรวจสอบพื้นที่ โดยเกษตรกรเจ้าของแปลงเป็นผู้นำคณะทำงานฯ ลงตรวจสอบ

๔.๔ การรับรองสิทธิ์

คณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับอำเภอ มีหน้าที่รับรองผลการตรวจสอบแปลง

๔.๕ การจ่ายเงินสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกร

กรมส่งเสริมการเกษตร นำบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ผ่านการพิจารณารับรองสิทธิ์จากคณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับอำเภอ ส่งให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สำนักงานใหญ่ เพื่อประมวลผลและโอนเงินให้เกษตรกร ไร่ละ ๑,๐๐๐ บาท ครึ่งเดือนละ ไม่เกิน ๑๕ ไร่

๔.๖ ติดตาม ประเมิน และรายงานผล

(รายละเอียดเพิ่มเติมตามคู่มือโครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรัง ปี ๒๕๖๒)

๕. สถานที่

พื้นที่ ๒ อำเภอ ประกอบด้วย

๕.๑ อำเภอเมืองสุรินทร์

๕.๒ อำเภอรัตนบุรี

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๑ – เดือนมิถุนายน ๒๕๖๒

๖.๑ กิจกรรมจัดเวทีชุมชน รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๑

๖.๒ กิจกรรมจัดการเรียนรู้การผลิตพืชทดแทน

เดือนมกราคม ๒๕๖๒

๖.๓ กิจกรรมตรวจสอบพื้นที่ปลูกพืชหลากหลาย

เดือนธันวาคม ๒๕๖๑

๗. งบประมาณ

งบดำเนินงาน จำนวน ๑๘,๑๕๐ บาท

๗.๑ กิจกรรมจัดเวทีชุมชน รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

- ค่าอาหารกลางวัน ๖๖ ราย ไร่ละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๓,๓๐๐ บาท

๗.๒ กิจกรรมจัดการเรียนรู้การผลิตพืชทดแทน

- ค่าอาหารกลางวัน ๓๓ ราย รายละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๑,๖๕๐ บาท

๗.๓ กิจกรรมตรวจสอบพื้นที่ปลูกพืชหลากหลาย

- ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบพื้นที่ของคณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ระดับตำบล เป็นเงิน ๑๓,๒๐๐ บาท

หมายเหตุ งบประมาณตามข้อ ๗.๑ - ๗.๒ สามารถถัวจ่ายได้

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๘.๑ สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์

๑) นายสมนึก ปลอดทอง ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

๒) นางอารีย์ ใจกล้า ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๘.๒ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุรินทร์

๘.๓ สำนักงานเกษตรอำเภอรัตนบุรี

๙. ตัวชี้วัดโครงการ

๙.๑ เกษตรกรเข้าร่วมโครงการได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ ของเป้าหมายโครงการฯ

๙.๒ เกษตรกรที่ได้รับสิทธิเข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ ของจำนวนเกษตรกรผู้ผ่านการสมัครเข้าร่วมโครงการฯ

๙.๓ เกษตรกรได้รับการตรวจสอบพื้นที่เข้าร่วมโครงการ ดำเนินการได้ร้อยละ ๑๐๐ ของเกษตรกรที่แจ้งยืนยันการปลูก

๙.๔ เกษตรกรได้รับเงินสนับสนุน ร้อยละ ๑๐๐ ของเกษตรกรผู้ผ่านการรับรองสิทธิ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขโครงการ

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๐.๑ จากการลดพื้นที่ทำนาปรัง ทำให้ผลผลิตข้าวลดลง จำนวน ๒๐๔ ตันข้าวเปลือก คิดเป็นข้าวสาร จำนวน ๑๓๓ ตัน

๑๐.๒ เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกพืชทดแทนระหว่างลดรอบการทำนาตามมาตรการของรัฐ

๑๐.๓ เกษตรกรได้มีโอกาสเรียนรู้การเพาะปลูกพืชอื่นในพื้นที่นา เพื่อเป็นกิจกรรมทางเลือกให้เกษตรกรตัดสินใจลดรอบทำนาในระยะยาว

๑๑. ผู้เสนอโครงการ

- เสนอโครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรัง ปี ๒๕๖๒ งบประมาณ ๑๘,๑๕๐ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันหนึ่งร้อยห้าสิบบาทถ้วน)

(ลงชื่อ)

ผู้เสนอโครงการ

(นายพีรเดช สายแก้ว)

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ

รักษาราชการแทน เกษตรจังหวัดสุรินทร์

๑๒. ผู้เห็นชอบโครงการ

- เห็นชอบโครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรัง ปี ๒๕๖๒ งบประมาณ ๑๘,๑๕๐ บาท
(หนึ่งหมื่นแปดพันหนึ่งร้อยห้าสิบบาทถ้วน)

(ลงชื่อ)

ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายพรพจน์ บัณฑิตยานุรักษ์)

รองผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์

๑๓. ผู้อนุมัติโครงการ

- อนุมัติโครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรัง ปี ๒๕๖๒ งบประมาณ ๑๘,๑๕๐ บาท
(หนึ่งหมื่นแปดพันหนึ่งร้อยห้าสิบบาทถ้วน)

(ลงชื่อ)

ผู้อนุมัติโครงการ

(นายประภัสสร มาลากาญจน์)

ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์

๒๗ พ.ย. ๒๕๖๑